

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep.

0030 Oslo

Oslo, 14. september 2010

Høring – Oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet - Lofoten

Vi viser til informasjon om høringen på Miljøverndepartementets nettsider.

Naturviterne ønsker en bærekraftig samfunnsutvikling. Dette innebærer at naturfaglig kunnskap må veie tungt når natur og naturressurser forvaltes. Bærekraft fordrer både bevaring av naturmangfold, god økonomi og sosiale forhold som gjør det levelig for folk. Et slikt samfunn vil også måtte ta klimatrusselen på alvor og vurdere alle store beslutninger opp mot den effekt de vil ha på klimaet. Disse forhold bør adresseres tydelig i forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten.

Klima

Regjeringen skal i 2011 legge fram en melding til Stortinget om klima. Norge bør ta en grundig gjennomgang av hvordan vår totale klimapåvirkning er. Her bør også olje- og gasssektorens virkning på utenlandsk forbruk og utslipp regnes med. Det kan stilles store spørsmålsteget ved om en fortsatt sterk satsing på fossile brennstoff er forenelig med behovet for mindre klimagassutslipp. Naturviterne ønsker at Regjeringen tar dette spørsmålet opp til prinsipiell diskusjon i forbindelse med forvaltningsplanen.

Bærekraftig forvaltning av havområdet

Oljedirektoratets anslag viser at det sannsynligvis finnes mellom 76 Sm³ og 371 Sm³ i området. Dette vil kunne gi høye inntekter til statskassen. Men det er viktig å se på mulige kostnader og risiko ved utvinning av slike forekomster.

Vi har tidligere i år sett hvilke konsekvenser et oljeutslipp kan ha. Deepwater Horizon-ulykken i Mexicogulven i april i år har hatt store økologiske og økonomiske virkninger på lokalsamfunnet, i tillegg til at det har påvirket den amerikanske oljepolitikken nasjonalt. Det er positivt at Miljøverndepartementet har satt i gang utarbeidelsen av en rapport om forhold ved ulykken som kan være relevant for norsk forvaltning. Samtidig mener Naturviterne at det hadde

vært naturlig at den rapporten ble tatt med som bakgrunnsmateriale for en oppdatering av forvaltningsplanen.

Det man kan lære av oljekatastrofen i Mexicogulfen er at man aldri kan være sikker på at en ulykke ikke vil inntreffe og at konsekvensene kan bli katastrofale. Det ble gjennomført en rekke konsekvensutredninger før British Petroleum (BP) begynte utvinning utenfor Mexico. Disse slo fast at en slik ulykke ikke var mulig, men likevel skjedde det. Ansvarsforholdene var uklare og uoversiktlige, og i ettertid er man uenige om hvor ansvaret skal plasseres. Selv om det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen slår fast at det er svært usannsynlig en ulykke vil inntreffe i dette området, kan vi ikke være helt sikre på dette. Konsekvensene vil kunne bli svært store.

Naturviterne er opptatt av sysselsetting i distriktene og langs kysten. I denne saken er det en arealkonflikt mellom fiskerinæringen/turistnæringen og oljenæringen. Det er uheldig hvis oljevirkosomhet i området får negative konsekvenser for en fornybar næring som har gitt levegrunnlag for samfunnene langs kysten. Naturviterne ønsker disktriksarbeidsplasser velkommen, men mener disse ikke skal gå på bekostning av andre næringer som allerede finnes i området og som vil kunne eksistere lenge etter at oljen har tatt slutt.

Behov for mer kunnskap

Naturviternes mener kunnskapsgrunnlaget må være best mulig før en konsekvensutredning av områdene kan igangsettes. Selv om vi nå gjennom det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen har fått en del ny kunnskap, er det fortsatt behov for å få mer kunnskap. De områdene som rapporten peker på hvor det fortsatt er kunnskapsmangel, må utfylles før konsekvensutredning kan vurderes.

Det faktum at de fleste sjøfuglbestandene i området Lofoten-Barentshavet har hatt en kraftig tilbakegang er svært urovekkende. Når vi i tillegg ikke vet hva de fullstendige årsakene til denne endringen skyldes, mener Naturviterne at utviklingen maner til forsiktighet med bestandene. Vi er enige i at en god økosystembasert forvaltning fordrer pålitelige, kvantitative prognoser for utviklingen i sjøfuglbestandene i forhold til ulike scenarioer for viktige påvirkninger. Dette krever mer forskning.

Det faglige grunnlaget viser at en oljeulykke sannsynligvis ikke vil ha dramatiske konsekvenser for fisebestandene i området. Vis tiller oss undrende til dette i forhold til de utslipp vi har sett i Mexicogulfen. Vi vet allerede i dag at fisken blir påvirket av seismikkskyting.

Det oppdaterte faggrunnlaget slår fast at det er behov for en ny kartlegging av beredskapsbehovet i forvaltningsplanområdet. God oljevernberedskap er en

absolutt forutsetning på hele Norge kyst og bør styrkes betydelig i årene som kommer. Vi kan her vise til erfaringene fra ulykken på Telemarkskysten i 2009 som ga en pekepinn på de mangler som finnes.

Konklusjon

Naturviterne råder MD til ikke å anbefale en åpning av områdene rundt Lofoten, Vesterålen og Senja i denne stortingsperioden. Før en eventuell åpning bør man ha en grundig gjennomgang av konsekvensene av oljeutslippet i Mexico, og hvordan denne lærdommen kan overføres til norsk forvaltning. Man bør også ta de nasjonale klimamålene med i beslutningsgrunnlaget.

Med vennlig hilsen

Finn Roar Bruun

Leder